

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı: 16734
Tarih: 27.02.2026

41785

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Basına ve insan hakları kuruluşlarının raporlarına yansıyan bilgilere göre; kamuoyunda “kuyu tipi” olarak adlandırılan yüksek güvenlikli cezaevlerini incelemek üzere Türkiye’ye gelen, çeşitli ülke vatandaşı bir avukat, iki gazeteci, iki akademisyen ve bir siyasi parti temsilcisinden oluşan heyette yer alan 6 kişinin, 19 Şubat 2026 tarihinde İstanbul’da pasaportlarına “tahdit” konulduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı, daha sonra sınır dışı edildikleri belirtilmiştir. İddialar arasında; gözaltına alınanlardan birinin “geri dönüş evrakını imzalamayı kabul etmediği” gerekçesiyle polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, ayrıca heyetin avukatlarıyla/temsilcileriyle görüştürülmeden işlemlerin yürütüldüğü yönünde beyanlar bulunmaktadır.

Bu iddialar; kişi özgürlüğü ve güvenliği, kötü muamele yasağı, adil usul güvenceleri, konsoloslukla temas, sınır dışı süreçlerinde etkili başvuru hakkı ve insan hakları savunucularının faaliyetlerinin engellenmemesi bakımından ağır soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 19 Şubat 2026 tarihinde İstanbul’da gözaltına alınıp sınır dışı edildiği bildirilen 6 kişinin kimlikleri (isim/uyruk), meslekleri ve Türkiye’ye giriş amaçları resmî kayıtlarda nasıl yer almaktadır?

2. Bu kişilere “pasaporta tahdit” uygulandığı belirtilmektedir. **Hangi hukuki dayanakla** (hangi kanun maddesi/ıdarî işlem/talimat) tahdit uygulanmıştır? “Tahdit” **hangi kod/şerh** üzerinden işlenmiştir (tahdit kodu, giriş yasağı, aranan şahıs kaydı vb.)?
3. “Tahdit” kararını veren/isteyen makamlar hangileridir? (İl Emniyet, Göç İdaresi, savcılık, istihbarat birimleri vb.) **Karar/süreçte Adalet Bakanlığı birimlerinin rolü var mıdır?**
4. Gözaltı işlemi **hangi gerekçeyle, hangi suçlama veya idarî işlem kapsamında** yapılmıştır? Bu kişiler hakkında **adli işlem (soruşturma, ifade, arama, elkoyma)** yürütülmüş müdür?
5. Gözaltı sırasında ve sonrasında kişilere **hakları (avukat, tercüman, yakın/kurumlara haber verme, konsoloslukla görüşme)** usulünce bildirilmiş midir? Bildirildiyse **hangi dilde, hangi tutanakla?**
6. Bu kişiler **avukatlarıyla görüştürülmüş müdür?** Görüştürülmediyse gerekçesi nedir? Görüşme sağlandıysa **ne zaman ve hangi koşullarda** sağlanmıştır?
7. Bu kişilere ilişkin **ıdarî gözetim kararı** verilmiş midir? Verildiyse; kararın tarihi, tebliğ şekli, itiraz merci ve süresi, tutuldukları yer (geri gönderme merkezi vb.) nedir?
8. Sınır dışı edilme işlemine karşı **etkili başvuru** (ıdarî itiraz/iptal davası/yürütmenin durdurulması) yolları fiilen işletilebilmiş midir? **Başvuru yapmalarına imkân tanınmış mıdır?** Tanınmadıysa neden?
9. İddialara göre gözaltına alınanlardan biri “geri dönüş evrakını imzalamadığı” gerekçesiyle **fiziksel şiddete** maruz kalmıştır. Bu iddia doğru mudur? Doğruysa:
 - o Şiddeti uygulayan görevliler kimlerdir ve hangi birimdedir?
 - o Olayla ilgili **kamera kayıtları** var mıdır, muhafaza altına alınmış mıdır?
 - o **Adli/ıdarî soruşturma** başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa dosya numarası ve aşaması nedir?
10. Gözaltı ve sınır dışı sürecinde **ters kelepçe, darp, kötü muamele, tehdit, uykusuz bırakma, tercümansız işlem** gibi başka iddialar var mıdır? Varsa bunlar hakkında hangi işlemler yapılmıştır?
11. “Kuyu tipi” cezaevlerini inceleme/ziyaret etme niyeti taşıyan uluslararası heyetlerin, akademisyenlerin ve gazetecilerin faaliyetlerine ilişkin **son 3 yılda** kaç kez **tahdit/gözaltı/sınır dışı** işlemi uygulanmıştır? Yıllara göre sayıları nedir?
12. İnsan hakları alanında çalışan yabancı heyetlerin cezaevi koşullarına dair bilgi edinme çabaları bakımından, Adalet Bakanlığı’nın **şeffaflık ve denetime açıklık** politikası nedir? Cezaevi izleme mekanizmalarının etkinliği için hangi adımlar atılmaktadır?